

Aan Ministerie van Economische Zaken
Van mr. W.H. van Oorspronk
Datum 11 februari 2013

Onderwerp zienswijze Concept-AMvB waardevaststelling netten

Netbeheer Nederland wil graag gebruik maken van de geboden mogelijkheid te reageren op de concept-AMvB met Nota van Toelichting "waardevaststelling netten".

Algemene opmerkingen

De netbeheerders hanteren het uitgangspunt dat 1) voor de afnemers op de over te nemen netten de in wet- en regelgeving vastgelegde voorwaarden, tariefstructuren en tarieven zullen gelden en dat 2) de over te nemen netten (en de daarvan deel uit makende aansluitingen) dienen te voldoen aan de in wet- en regelgeving vastgelegde technische eisen. Dit standpunt heeft tot gevolg dat in voorkomende gevallen aanzienlijke netaanpassingen noodzakelijk zullen zijn. De netbeheerders stellen zich ten principale op het standpunt dat de hiervoor te maken kosten ten laste van de voormalige neteigenaar komen. Eerst met inachtneming daarvan kan de reële tegenprestatie voor de overdracht vastgesteld worden.

Ter zake van de vaststelling van de reële tegenprestatie bieden artikel 41b lid 1 onderdeel g van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81b lid 1 onderdeel f van de Gaswet duidelijkheid. De toegestane inkomsten van de netbeheerder zullen als gevolg van de over te nemen netten mogen toenemen met het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn. Dit wetsartikel legt één op één een koppeling tussen de waarde en de voor dat net gemaakte kosten, waarbij de NMa dient aan te geven op welke wijze zij de som van de gemaakte kosten en de gemaakte investeringen als doelmatig beoordeelt en in haar reguleringsmodel opneemt. De netbeheerders stellen zich ten principale op het standpunt dat de in de AMvB gewekte suggestie dat de waarde op basis van een DCF-methode kan worden bepaald in strijd is met de uitgangspunten van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

Reikwijdte van de AmvB

Wij dringen erop aan in de titel van de AMvB precies tot uitdrukking te laten komen waarop deze betrekking heeft.

Ons inziens dient de AMvB uitsluitend van toepassing te zijn in de gevallen dat de Minister van Economische Zaken een netbeheerder aanwijst in de zin van artikel 13 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 5 van de Gaswet.

Uit de omschrijving van het doel en de doelgroepen in het kader van de "Consultatiegegevens" blijkt verder dat ervan wordt uitgegaan dat de AMvB alleen betrekking zal hebben op regionale

netbeheerders. Wij gaan ervan uit dat GTS op grond van artikel 5 van de Gaswet ook als netbeheerder aangewezen zou kunnen worden.

Voor zover wij in deze reactie ingaan op de tariefregulering, is dit nu toegespitst op de tariefregulering van de rnb's, omdat over het tariefmodel voor GTS nog discussie plaatsvindt.

Artikel 2 en 3 van de concept-AMvB (datum inwerkingtreding beschikking tot aanwijzing netbeheerder)

Conform de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet moet de neteigenaar bij aanwijzing van een netbeheerder door de Minister op het moment van inwerkingtreding van de beschikking tot aanwijzing de economische eigendom van zijn net overdragen. Op dat moment moet ook de waarde van de tegenprestatie zijn vastgesteld (zie artikel 13, lid 7 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 5, lid 7 van de Gaswet). Mede gelet op de mogelijkheden van de Minister artikel 13a van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 5a van de Gaswet (benoemen van een stille curator) toe te passen, vinden wij het wenselijk dat een beschikking tot aanwijzing pas in werking treedt op het moment dat de tegenprestatie voor de economische eigendom van het net vast staat. Wij dringen er daarom op aan in de AMvB onderscheid te maken tussen de datum waarop de beschikking wordt genomen en de datum waarop deze in werking treedt en in artikel 2 en 3 van de AMvB uit te gaan van eerstbedoelde datum.

Artikel 5 van de concept-AMvB (deskundige)

Onder verwijzing naar onze algemene opmerkingen, achten wij het noodzakelijk dat een deskundige over voldoende kennis beschikt over hetgeen bij en krachtens de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet geldt, in het bijzonder ter zake van de door de NMa toegepaste regulering. Wij verzoeken dit expliciet in artikel 5 toe te voegen.

Artikel 7 van de concept-AMvB (beschikbaarheid dossier)

Voor wat het voorgestelde artikel 7 betreft zijn wij van oordeel dat het hierin gestelde te allen tijde moet gelden, dus ook in de in artikel 2, eerste lid, onderdelen c. en d. bedoelde gevallen.

Artikel 9 van de concept-AMvB (criteria vaststelling tegenprestatie)

Zoals hiervoor al is aangegeven dient de tegenprestatie voor de overdracht van de economische eigendom van een net, primair gebaseerd te zijn op de inkomsten die de netbeheerders mogen genereren. Aangezien hier geen sprake is van een vrije markt, maar van op basis van de door de NMa vastgestelde tariefregulering toegestane inkomsten, dient niet te worden uitgegaan van algemeen aanvaarde vaktechnische en bedrijfseconomische methoden en uitgangspunten, maar van de specifiek voor de netbeheerders geldende regulatorische methoden en uitgangspunten. Zoals eerder benadrukt gaat het hier in het bijzonder om de aanpassing van de toegestane inkomsten van een netbeheerder op grond van artikel 41b lid 1 onderdeel g van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81b lid 1 onderdeel f van de Gaswet. Wij verzoeken daarom "algemeen aanvaarde vaktechnische en bedrijfseconomische methoden en uitgangspunten" te vervangen door "de uitgangspunten van de regulering van de netbeheerders conform de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet".

Het voorgestelde artikel 9 en de toelichting daarop maken ons inziens verder onvoldoende duidelijk dat aansluitingen deel uitmaken van het net. Uit de wettelijke definities van net in de Elektriciteitswet 1998 en van gastransportnet in de Gaswet vloeit dit voort. Wij verzoeken dit beter in de tekst van artikel 9 en de toelichting daarop tot uitdrukking te laten komen zodat hierover in de praktijk geen misverstanden kunnen ontstaan.

In de concept-AMvB wordt in het voorgestelde artikel 9, eerste lid, onderdeel a uitgegaan van: “eisen die bij of krachtens de wet zijn gesteld met betrekking tot de door dat net te vervullen functies en de kwaliteit van dat net”. In onze ogen is de functie van ieder net hetzelfde. Verder zal de netbeheerder ten aanzien van al zijn netten dezelfde eisen in acht willen en moeten nemen. Primair zal het daarbij gaan om de in en krachtens de diverse “technische codes” gestelde eisen.

Wij verzoeken derhalve het onderhavige onderdeel te vervangen door: “de mate waarin het over te dragen net voldoet aan de eisen die bij of krachtens de wet met betrekking tot een net zijn gesteld dan wel bij het ontbreken van dergelijke eisen aan de normen en/of voorwaarden die daarvoor bij de netbeheerders algemeen aanvaard zijn”.

In het verlengde hiervan dringen wij erop aan in het derde lid “of functionele” te schrappen.

In artikel 9, eerste lid, onderdeel c. zouden wij verder graag “de fysieke kenmerken van de aansluitingen” toegevoegd zien. Wij verzoeken daarom de tekst van dit onderdeel te wijzigen in: “de omvang en capaciteit van het net en het aantal en de fysieke kenmerken van de van het net deel uitmakende aansluitingen”.

Het maakt voor de netbeheerders namelijk bijvoorbeeld veel verschil of het om kleinverbruik-aansluitingen gaat of om zeer grote grootverbruik-aansluitingen, en of het alleen om verbruikende afnemers gaat of ook om invoedende afnemers.

Verder ontbreekt in artikel 9 het tweede lid.

Voor wat het derde en vierde lid betreft, zij erop gewezen dat de netbeheerder conform artikel 41,b, lid 1, onderdeel g van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81b, lid 1, onderdeel f van de Gaswet alleen de kosten in zijn tarieven mag meenemen voor zover deze kosten doelmatig zijn. Dit brengt enerzijds met zich mee dat de waarde van de tegenprestatie, en daarmee de betaling aan de neteigenaar, nooit meer kan zijn dan het bedrag dat uit de doelmatigheidstoets van de NMa maximaal volgt.

Kosten die de NMa als niet-doelmatig beoordeelt, zouden immers ten laste van het resultaat van de netbeheerder komen. Het is daarom wenselijk dat vooraf duidelijk is op welke wijze de NMa deze doelmatigheidstoets zal uitvoeren, zodat partijen hiermee bij de waardevaststelling rekening kunnen houden. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de toepassing van de RAR, het uitgangspunt dat aansluitingen voor de netto-investering geactiveerd worden en het feit dat het effect op de sectorinkomsten direct samenhangt met het effect op de regulatorische kosten. Wij dringen erop aan in het onderhavige artikel een koppeling te leggen met de bedoelde wetsartikelen, aan te geven hoe laatstbedoelde doelmatigheidstoets zal plaatsvinden en aan te geven op welke wijze/wanneer de uitkomst van de doelmatigheidstoets door de NMa wordt vastgesteld.

Punt 2 van de concept-Nota van Toelichting

Naar aanleiding van de verwijzing in de eerste alinea onder punt 2 naar artikel 12 van de Elektriciteitswet 1998, verzoeken wij ook naar het overeenkomstige artikel uit de Gaswet te verwijzen.

Punt 3 van de concept-Nota van Toelichting

Voor wat betreft punt 3 van de voorgestelde Nota van Toelichting geven wij in overweging er ook aandacht aan te besteden dat op het particuliere net aangesloten afnemers na de overname onder andere ook aan de codes zullen moeten voldoen en dat het kan voorkomen dat zij bijvoorbeeld bouwkundige aanpassingen op hun perceel voor hun rekening zullen moeten nemen. Te denken valt bijvoorbeeld aan eigen vakantiewoningen op een recreatiepark die ten gevolge van de aanwijzing van een netbeheerder opeens zelf een meetinrichting moeten hebben en daarvoor een ruimte ter beschikking moeten stellen die aan bepaalde eisen voldoet.

Punt 4 van de concept-Nota van Toelichting

In de eerste alinea dient in de tweede zin “taxateurs” vervangen te worden door: “deskundigen”.

Punt 5 van de concept-Nota van Toelichting

Zoals hiervoor is uiteengezet zijn wij van oordeel dat de waardevaststelling gebaseerd zal moeten zijn op de uitgangspunten van de tariefregulering, zoals deze in de wetgeving verankerd is en door de NMa wordt uitgevoerd. Een deskundige zal hierover ook voldoende kennis moeten hebben. Dit laatste zou in de toelichting op artikel 5 meegenomen moeten worden.

In dit verband vragen wij er verder met name aandacht voor dat een potentiële aangeslotene voor het realiseren van een aansluiting op het net van een netbeheerder een eenmalige aansluitvergoeding betaalt. Wij gaan ervan uit dat een netbeheerder de aangeslotenen op het net waarvoor hij als netbeheerder wordt aangewezen, op dezelfde wijze wil respectievelijk moet gaan behandelen als zijn eigen afnemers. Bij het vaststellen van de tegenprestatie van de economische eigendom van het net moet ook rekening worden gehouden met de wijze waarop deze tarieven bij de netbeheerders gereguleerd zijn, in het bijzonder de eenmalige aansluittarieven, waarvoor het tarief in beginsel kostendekkend is en het netto bedrag (investering minus bijdrage) in regulatorische kosten wordt verdisconteerd. Wij verzoeken de toelichting ter zake aan te passen en daarbij expliciet aandacht te besteden aan de tariefstructuren voor de aansluitdiensten.

Artikel 1 van de concept-Nota van Toelichting

Hierin dient verwezen te worden naar de Minister van Economische Zaken.

Artikel 8 van de concept-Nota van Toelichting

De zinsnede “en partijen kunnen ook bij arbitrage de behoefte hebben om op voordracht van de Minister de arbiters te benoemen” kunnen wij niet goed plaatsen.

Artikel 9 van de concept-Nota van Toelichting

In de toelichting op artikel 9 wordt gesteld dat dit artikel ook geldt in de situatie waarin partijen in onderling overleg proberen overeenstemming te bereiken. Zoals hiervoor al is aangegeven zijn wij van

oordeel dat de AMvB alleen van toepassing dient te zijn indien de Minister van Economische Zaken een netbeheerder aanwijst in de zin van artikel 13 van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 5 van de Gaswet.

Voor de bepaling van de waarde willen we verwijzen naar ons commentaar op artikel 9 (zie hiervoor). In de toelichting bij artikel 9 wordt mede de redelijkerwijs te verwachten opbrengst van de exploitatie als mogelijk alternatief voor de waardebepaling genoemd. Naar onze mening is dit alternatief in strijd met de kostengeoriënteerde waardebepaling zoals die is opgenomen in artikel 41b lid 1 onderdeel g van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81b lid 1 onderdeel f van de Gaswet. Ook de toelichting bij artikel 9 lid 1 onderdeel c, waarbij de waarde gekoppeld wordt aan het aantal aangeslotenen en de netcapaciteit is in strijd met de voornoemde wetsartikelen. Immers, in de door de NMa toegepaste tariefregulering zijn de toegestane inkomsten in de sector niet afhankelijk van het aantal aangeslotenen en/of de netcapaciteit, maar uitsluitend van de in de sector gemaakte kosten. (Denk bijvoorbeeld aan een regulatorisch afgeschreven net. Dat genereert geen regulatorische kosten en daarmee geen sectorinkomsten.).

Slotopmerkingen

Gelet op de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet beperkt de AMvB zich terecht tot de waardevaststelling van de economische eigendom van een net.

In de praktijk zullen veel meer aangelegenheden tussen de netbeheerder en de neteigenaar moeten worden overeengekomen.

Verder zal een netbeheerder afhankelijk van de concrete omstandigheden tijd nodig hebben om een overgenomen net aan te passen aan de voor hem geldende eisen en is er behoefte aan een goede overgangsregeling.

Het verdient aanbeveling een en ander in de toelichting te benoemen.

Wij zijn uiteraard gaarne bereid deze reactie desgewenst mondeling toe te lichten.